

Sport
Fryslân

2022

Adviesrapport Nieuwbouw Sportcomplex Nes/Buren

Sport Fryslân

Jurjen Bosch

Anita Bakker

KNVB District Noord

Robert de Jong

Johan Volbeda

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1: Cijfers en ontwikkelingen Geel Wit	3
1.1 Prognose ledenaantallen Geel Wit stabiel tot 2025	3
1.2 Demografische ontwikkelingen leiden tot meer ouderen en minder jeugd	4
1.3 Verenigingslidmaatschap onder druk	5
1.4 Prognose 2040: stabiel houden van ledenaantal Geel Wit lastig maar haalbaar	5
2: De toekomst van Geel Wit	6
2.1 Meisjes- en damesvoetbal nog steeds groeiende	6
2.2 Aanvullend beweegaanbod voor nieuwe doelgroepen	6
2.3 Multi inzetbaarheid sportpark Nes/ Buren	6
2.4 Mogelijke samenwerking Amelandia	6
2.5 Overstap van zondag naar zaterdagvoetbal	7
2.6 Ontwikkeling Weekendvoetbal KNVB	7
3: Scenario's voor nieuwe accommodatie Geel Wit	8
3.1 Kleedkamer adviesmodel van de VNG, VSG en KNVB	8
3.2 Benodigde aantal wedstrijdvelden	8
3.3 Uitbreiding scheidsrechters kleedkamers	8
3.4 Inzetten van teamlockers	9
3.5 Verlengen van de speeldag	9
3.6 Scenario 1: huidige situatie	10
3.7 Scenario 2: behoud van zaterdag- en zondagvoetbal en terugloop van leden met 5%	11
3.8 Scenario 3: alle teams spelen op zaterdag en kleine groei van het aantal leden.	12
3.9 Status veldverlichting	13
3.10 Oppervlakte nieuw te bouwen kantine	13
3.11 Kwaliteitsnormen club- en kleedgebouw	13
4: Conclusies en aanbevelingen	14

Inleiding

De gemeente Ameland heeft in de zomer van 2021 Sport Fryslân opdracht gegeven om in samenwerking met KNVB District Noord te onderzoeken wat er nodig is voor nieuwbouw op sportcomplex Nes/ Buren. Het huidige gebouw, dat op het sportcomplex dienstdoet als kantine en kleedgelegenheid voor voetbalvereniging Geel Wit, is verouderd. Om die reden heeft er ook al langere tijd geen noemenswaardig onderhoud plaatsgevonden.

Dat nieuwbouw noodzakelijk is, staat vast. Het gaat daarbij om een volledig nieuwe accommodatie. Dat dit op relatief korte termijn moet gebeuren, is ook duidelijk. Maar wat de kaders, de minimale vereisten, de richtlijnen vanuit de KNVB en de prognoses voor de toekomst van de vereniging zijn, is minder duidelijk.

De opdracht die de gemeente Ameland aan Sport Fryslân en de KNVB heeft gegeven, moet hier helderheid over geven. De opdracht luidt als volgt:

Opdracht: Nieuwbouw sportcomplex Nes/ Buren

Een goede accommodatie is voor verenigingen van groot belang voor een prettige sportbeoefening. Voor de mogelijke nieuwbouw van het sportcomplex Nes/ Buren is het voor de gemeente Ameland belangrijk om te weten hoe de huidige gebruiker, voetbalvereniging Geel Wit, zich in de toekomst zal ontwikkelen. Stel een ontwikkelprognose op voor voetbalvereniging Geel Wit waaruit cijfermatig en beargumenteerd blijkt hoe de voetbalvereniging zich in de komende 30 jaar ontwikkelt.

Beschrijf in elk geval:

- het huidige aantal leden en teams per leeftijdscategorie en maak beargumenteerd een prognose van het aantal leden en teams per leeftijdscategorie over 10, 20 en 30 jaar.
- de ontwikkeling van het seniorenvoetbal. Blijft Geel Wit op zondag voetballen of én op welk moment maakt de vereniging eventueel een overstap naar zaterdagvoetbal?
- het tijdsbestek waarin, rekening houdend met de boottijden, het wedstrijdprogramma georganiseerd moet worden.
- het aantal bezoekers (spelers, begeleiders en publiek) dat gemiddeld én op piekmomenten aanwezig is op het sportcomplex.
- de normen waaraan het club- en kleedgebouw van Geel Wit moet voldoen, rekening houdend met de vorige onderzoeksvragen, zodat de vereniging de activiteiten op een goede manier kan blijven uitvoeren.

Het gaat hierbij niet om een uitgewerkt plan, maar bijvoorbeeld om het aantal kleedkamers (+ afmetingen in vierkante meters, het aantal douches, toiletten etc.), de afmetingen van de kantine, medische ruimte, materiaalruimte etc. Betrek in ieder geval:

- benchmarkgegevens van de KNVB en andere relevante benchmarkgegevens
- kwaliteitsnormen club- en kleedgebouw van de KNVB kwaliteitsnormen-club-en-kleedgebouw (knvb.nl)

Proces van werken

Voor aanvang van de opdracht is eerst gekeken naar de bredere context van het voetbalaanbod op Ameland omdat er nog een voetbalaanbieder op het eiland is, namelijk SC Amelandia.

Voordat er een investering gaat plaatsvinden in de accommodatie van één van beide sportaanbieders, is het verstandig om te analyseren wat de kansen zijn dat beide voetbalverenigingen over tien jaar nog zelfstandig bestaan of dat het misschien aannemelijk is dat beide verenigingen tegen die tijd intensief samenwerken of zelfs samengaan in de vorm van één vereniging.

Hier hebben we beide voetbalverenigingen op bevraagd en we kunnen concluderen*) dat het heel legitiem is om ervan uit te gaan dat beide voetbalclubs over 10 jaar allebei nog zelfstandig bestaan en ook allebei volwaardig voetbalaanbod weten te organiseren. Dit heeft tot gevolg dat ook voor beide verenigingen een volwaardige sportaccommodatie nodig is.

- *) Deze conclusie is gebaseerd op prognoses van ledenaantallen (via KNVB en NOC*NSF), verder op scenario's waar de clubs op terugvallen als er in de toekomst te weinig spelers, trainers of vrijwilligers zullen zijn en tenslotte op eventuele samenwerkingsmogelijkheden en -partners in hun directe omgeving. Hierbij noemden beide verenigingen meerdere opties voor samenwerking met anderen, maar geen daarvan was een samenwerking met de andere voetbalclub.

Nadat gekeken was naar de bredere context van het voetbalaanbod op Ameland, hebben we meerdere gesprekken met Geel Wit gevoerd waarin zoveel mogelijk informatie ingewonnen is over onder andere de visie op de toekomst van de club, het ledenverloop, de ontwikkelingen rondom het zaterdag-/ zondagvoetbal, verlichting op het veld, aantallen kleedkamers en de inzet van vrijwilligers. Deze gesprekken zijn voornamelijk gevoerd met André de Jong, de voorzitter van de vereniging, en met Pedro Kooiker, de opdrachtgever namens de gemeente. De verzameling van informatie die dit opgeleverd heeft, is gebundeld en door de voorzitter van de vereniging voorgelegd aan het bestuur en aan de bouwcommissie van Geel Wit. Dit om te verifiëren of de informatie juist en volledig was en door de vereniging breed werd gedragen. Dit proces heeft enkele aanvullingen opgeleverd die meegenomen zijn in het adviesrapport.

De uiteindelijke versie van het adviesrapport ligt nu voor u en vormt daarmee het antwoord op de opdracht van de gemeente Ameland.

Voor de volledigheid is het goed om hier te vermelden dat gelijktijdig met deze opdracht, Sport Fryslân ook een andere opdracht voor de gemeente Ameland uitgevoerd heeft. De inhoud daarvan is de volgende:

Opdracht: Ameland sportverenigingen

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends op het gebied van sport en vrijetijdsbesteding volgen elkaar in rap tempo op. Mensen gaan steeds vaker individueel sporten. Veel sportverenigingen ervaren dat het steeds lastiger wordt om het ledenaantal op peil te houden. Om vitaal te blijven is het van belang dat het aanbod van de vereniging aansluit bij de vraag van de sporters. Samenwerken of fuseren kan ook bijdragen aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid van sportverenigingen. Onderzoek wat er voor er nodig is om de Ameland sportverenigingen, die gevestigd zijn in of nabij de sporthal in Hollum, de sporthal in Nes of het sportcomplex Nes/ Buren (Geel Wit), vitaal en toekomstbestendig te maken en te houden.

Beide opdrachten van de gemeente Ameland staan los van elkaar, maar hebben een overlap waar het om sportpark Nes/ Buren gaat. Beide opdrachten zijn gelijktijdig uitgevoerd, naast elkaar, en worden in afzonderlijke adviesrapporten opgeleverd.

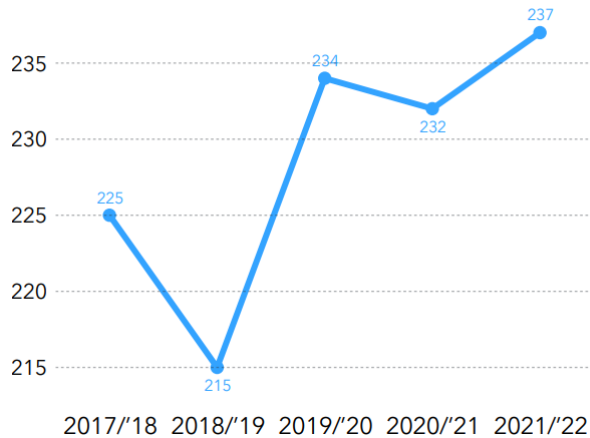
Sport Fryslân	KNVB District Noord
Jurjen Bosch	Robert de Jong
Anita Bakker	Johan Volbeda

Heerenveen, mei 2022

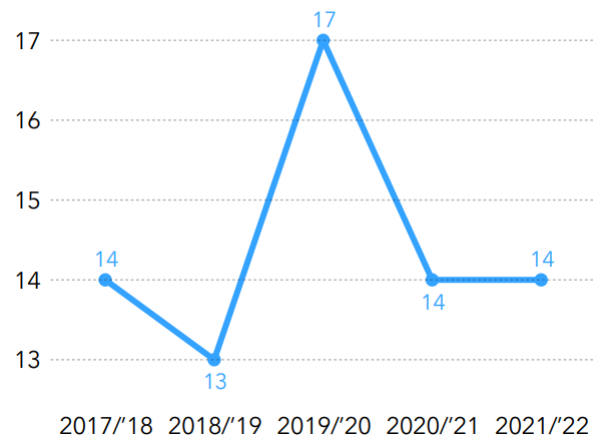
1. Cijfers en ontwikkelingen Geel Wit

Voetbalvereniging Geel Wit is gebruiker van sportpark Nes/Buren. Het aantal leden van Geel Wit is de afgelopen 5 jaar licht gestegen naar 237 spelende leden. Dit is een positieve ontwikkeling vergeleken met de landelijk trend: het aantal KNVB leden is landelijk de afgelopen twee jaar met meer dan 3% gedaald. Geel Wit heeft naast de spelende leden nog 103 niet spelende leden. Bij Geel Wit is vooral bij de jongste jeugd en bij de meisjes een duidelijk stijging te zien. Hieronder het overzicht van het aantal spelers en het aantal teams.

Spelers

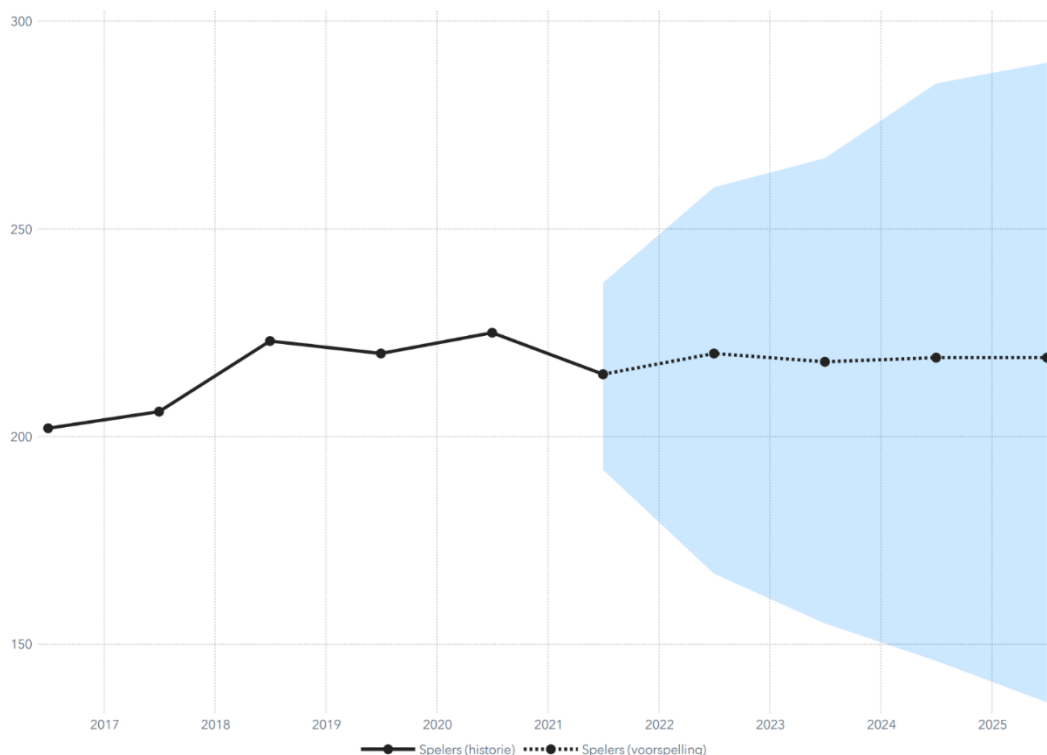
Teams

Met het oog op de toekomst is de vraag welke ontwikkelingen van invloed kunnen zijn op het ledenaantal van Geel Wit. In onderstaande hoofdstukken wordt dit toegelicht. Met deze gegevens is er een prognose tot 2040 opgesteld.

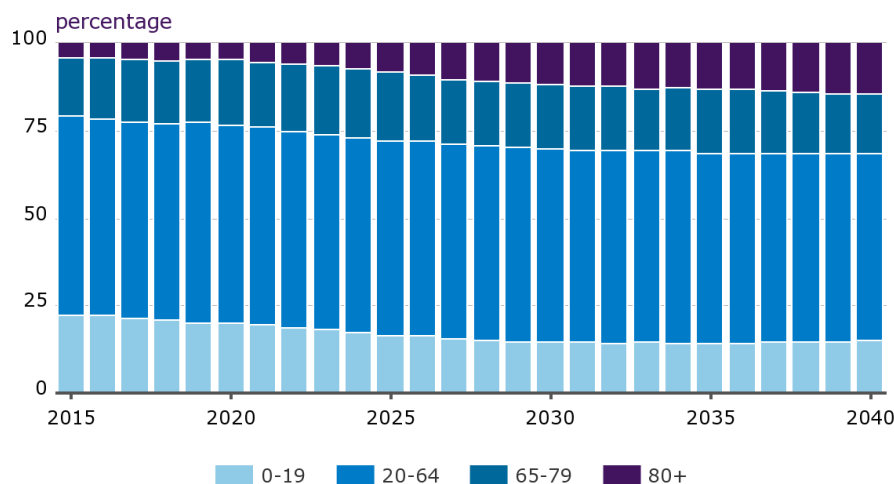
1.1 Prognose ledenaantallen Geel Wit stabiel tot 2025

Onderstaande prognose is aangeleverd door de KNVB. Deze tabel laat zien dat het aantal leden naar verwachting de aankomende 3 jaar stabiel blijft. De prognose van de KNVB gaat niet verder dan tot het jaar 2025.

1.2 Demografische ontwikkelingen leiden tot meer ouderen en minder jeugd

Gemeente Ameland heeft net als de meeste gemeenten te maken met een demografische overgang waarbij de samenstelling van de bevolking aan het veranderen is. Het aantal senioren groeit en het aantal jongeren neemt af. Deze trend zet de komende jaren door en zal naar alle waarschijnlijkheid ook invloed hebben op het aantal leden bij Geel Wit. Hieronder een overzicht van de verwachte ontwikkelingen.

Bron: Regiobeeld - Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Percentage inwoners per leeftijdscategorie toont vergrijzing en ontgroening aan

Jaar	80+	65-79	20-64	0-19
2015	4,1	16,7	56,7	22,5
2016	4,2	17,5	56,1	22,2
2017	4,5	18	56,1	21,4
2018	4,8	18,1	55,8	21,3
2019	4,5	18,1	57,1	20,4
2020	4,8	18,4	56,9	20
2021	5,2	18,5	56,6	19,7
2022	5,7	19,3	56	18,9
2023	6,3	19,8	55,7	18,2
2024	7,3	19,6	55,7	17,5
2025	8,1	19,5	55,6	16,7
2026	9,1	18,8	55,7	16,4
2027	10,2	18,5	55,5	15,8
2028	10,8	18,5	55,3	15,4
2029	11,1	18,3	55,7	14,9
2030	11,6	18,3	55,3	14,8
2031	12,3	18	55,1	14,6
2032	12,4	18,4	54,8	14,5
2033	12,8	17,8	54,8	14,6
2034	12,7	18	54,8	14,5
2035	12,8	18,5	54,2	14,5
2036	13	18,6	54,1	14,4
2037	13,6	17,8	54	14,6
2038	14	17,5	53,8	14,7
2039	14,3	17,3	53,6	14,8
2040	14,4	16,8	53,7	15,1

Bron: Regiobeeld - Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

De toename van de aantallen ouderen en migranten in de Amelandse samenleving zal invloed hebben op het aantal leden van een sportvereniging. Ouderen en niet-westerse migranten zijn namelijk minder vaak lid van een sportvereniging dan jongeren en autochtone Nederlanders. De komende jaren zal door vergrijzing, migratie en het toenemende belang van de beleving van sport ook een verschuiving plaatsvinden naar andere typen sport dan die nu populair zijn.

1.3 Verenigingslidmaatschap onder druk

Het aandeel Nederlanders van 6 jaar en ouder dat lid is van een sportvereniging was in 2014 nog 31%. De afgelopen jaren zijn deze cijfers verder gedaald. De verwachting is dat deze trend zich doorzet en Nederlanders minder vaak lid zijn van een sportvereniging. Op dit moment sport 25% van de Nederlanders bij een vereniging, in Friesland is dit 27% en op Ameland is dit 20%. Vooral individuele sporten of alternatieven op bestaande sporten worden steeds populairder.

Voorbeelden hiervan zijn hardlopen en bootcamps in zelfgeorganiseerde groepjes, maar ook de extreme sporten zoals kitesurfen en klimmen. Dit zet het klassieke verenigingsleven verder onder druk.

1.4 Prognose 2040: stabiel houden van ledenaantal Geel Wit lastig maar haalbaar

Op basis van alle bovenstaande cijfers en ontwikkelingen is een heldere prognose voor het toekomstig aantal leden en teams van Geel Wit lastig in te schatten. De demografische gegevens tonen aan dat er binnen de bevolkingsgroep 0 tot 65 een daling is van rond de 5% tot het jaar 2040. Met het teruglopend aantal verenigingslidmaatschappen erbij is de kans groot dat beide aspecten bijdragen aan een terugloop van het aantal leden. Toch heeft Geel Wit de afgelopen jaren aangetoond nog steeds groeiende te zijn in de tijd dat de bevolkingsgroep 0 tot 65 al terugloopt en landelijk ook een daling te zien is in het aantal leden bij voetbalverenigingen.

2. De toekomst van Geel Wit

Voor de nieuwbouw van het sportcomplex Nes/ Buren is het belangrijk om te weten hoe Geel Wit zich in de toekomst zal ontwikkelen. Bij een groeiende vereniging zal bij de bouw van een sportcomplex namelijk rekening gehouden moeten worden met de verwachte groei. Bij een stabiele of kleiner wordende vereniging volstaat een sportcomplex dat vergelijkbaar is met de huidige situatie of een iets kleiner sportcomplex.

De eerdergenoemde cijfers en ontwikkelingen tonen aan dat het voor Geel Wit de aankomende jaren lastig maar haalbaar zal zijn om het ledenaantal stabiel te houden. Tegen de prognoses in heeft de vereniging aangegeven te willen groeien en ook bij de nieuwbouw van het sportcomplex al op deze groei te willen anticiperen.

Dat betekent dat er voor Geel Wit een mooie uitdaging ligt om de gewenste groei te realiseren. We hebben daarom gekeken welke kansen en mogelijkheden zich aandienen die kunnen bijdragen aan het behoud en eventuele groei van het aantal leden.

2.1 Meisjes- en damesvoetbal nog steeds groeiende

Het aantal voetballende meiden heeft in de laatste jaren een grote vlucht genomen. Het plafond lijkt nog niet in zicht. De afgelopen jaren was voetbal zelfs de snelst groeiende sport. Ook Geel Wit heeft hier de afgelopen jaren op ingezet en er is een duidelijke groei zichtbaar van het aantal voetballende meisjes binnen de club. Dit biedt ook voor de toekomstkansen op het gebied van ledengroei.

2.2 Aanvullend beweegaanbod voor nieuwe doelgroepen

Gezien de demografische ontwikkelingen liggen er kansen om beweegaanbod te organiseren voor nieuwe doelgroepen. Bijvoorbeeld 35+/45+ 7-7 of walkingvoetbal voor 60+ zijn activiteiten die nieuwe leden kunnen opleveren. Daarnaast bieden deze activiteiten ook de kans om de huidige leden langer actief te laten blijven of een deel van de 100 niet spelende leden weer deel te laten nemen. Ook is het mogelijk om andere sportvormen dan alleen voetbal vanuit de vereniging te organiseren voor nieuwe doelgroepen.

2.3 Multi inzetbaarheid sportpark Nes/ Buren

Een grote multi inzetbaarheid van het sportpark draagt bij aan de wens van Geel Wit voor een ruime accommodatie die voor meerdere doeleinden ingezet kan worden. Van sportpark Nes/ Buren kan in de toekomst op de volgende manieren mogelijk aanvullend gebruik worden gemaakt:

- tijdens evenementen op het eiland dienen als kleed- en douchegelegenheid;
- voor activiteiten van scholen, dorpsbelang en de buurtsportcoaches;
- voor verenigingen die op trainingskamp zijn;
- voor activiteiten van bijvoorbeeld een wandelclub, hardlopgroep en/of bootcampclub van de eilandbewoners en/of toeristen;
- voor individuele sporters of groepen zoals hardlopers en mountainbikers die een dag naar het eiland komen kunnen gebruik maken van de kleed- en douchegelegenheid.

2.4 Mogelijke samenwerking Amelandia

Een eventuele samenwerking met Amelandia kan een positief effect hebben op de ledenontwikkeling van de club. Op dit moment spelen er al een aantal spelers afkomstig uit Hollum bij Geel Wit. Wanneer bij één van beide clubs in een bepaalde leeftijdscategorie niet meer een volledig team op de been gebracht kan worden, is het mogelijk dat hier in de toekomst een samenwerking ontstaat.

2.5 Overstap van zondag naar zaterdagvoetbal

De laatste jaren hebben diverse verenigingen om verschillende redenen de overstap gemaakt van het zondag- naar het zaterdagvoetbal. Uit onderzoek van de KNVB blijkt dat steeds meer jeugdleden bij de overstap naar de senioren, de voorkeur geven aan het blijven voetballen op zaterdag, zoals ze dat in de jeugd gewend waren. De afgelopen 5 jaar zijn er in Friesland rond de 20 clubs van de 70 overgestapt van zondag naar zaterdag. Opvallend is hierin ook de terugloop van het aantal reserve elftallen categorie A in het district Noord (Friesland, Groningen, Drenthe) op zondag. Hierin is er de afgelopen 5 jaar een daling te zien van 56% van 151 naar 66 teams. Hierdoor ontstaan er grotere reisafstanden en een afname van de kwaliteit van de zondagcompetities. Wanneer Geel Wit de keuze maakt om de overstap te maken naar de zaterdag, heeft dit uiteraard geen invloed op het ledenaantal, maar zal de bezetting van de sportaccommodatie op de zaterdag wel flink worden verhoogd. Hier zal rekening mee gehouden moeten worden bij de bouw van de nieuwe accommodatie. De club geeft aan dat een eventuele overstap binnen een aantal jaren kan plaatsvinden, maar dat het ook mogelijk is dat de overstap niet gemaakt gaat worden. De club heeft hierin tot nu toe geen keuze gemaakt.

2.6 Ontwikkeling Weekendvoetbal KNVB

De KNVB is bezig om veranderingen in de voetbalpiramide door te voeren. De ledenraad van de KNVB wordt op 18 juni 2022 gevraagd om in te stemmen met de opzet van weekendvoetbal. Zaterdag- en zondagclubs komen dan samen in één competitie en het thuisspelende team bepaalt de speeldag. Principiële zaterdagclubs blijven recht houden om op zaterdag te spelen. Het idee komt voort uit het grote aantal overstappers van zondag naar zaterdag. Daardoor zouden er in verschillende districten geen volwaardige competities meer overblijven op zondag. Het voornemen is om vanaf de Derde Divisie tot de eerste klasse te starten vanaf het seizoen 2023/2024. De verdere doorvoering vanaf de 2^e klasse en lager worden verwacht vanaf het seizoen 2025/2026. Als deze ontwikkeling wordt doorgevoerd zal dit ook van invloed zijn op de bezetting van de sportaccommodatie. Doordat de wedstrijden meer worden gespreid over het weekend zal de piekbelasting afnemen. Een eventuele overstap van speeldag (van zondag naar zaterdag) is binnen de opzet van het weekendvoetbal nog steeds mogelijk. Meer informatie over de voetbalpiramide en het weekendvoetbal wordt toegelicht in het volgende filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=4JYZsyPXCQE>

3. Scenario's voor nieuwe accommodatie Geel Wit

Op basis van de verzamelde informatie en de toekomstige ontwikkelingen brengen wij een aantal scenario's voor de nieuwbouw van de accommodatie van Geel Wit in beeld.

Het eerste scenario gaat uit van de huidige situatie (d.w.z. het huidige aantal teams en met competitiewedstrijden op zowel de zaterdag als de zondag). Het tweede scenario gaat uit van een kleine daling van het ledenaantal (d.w.z. één jeugdteam minder en met nog steeds competitiewedstrijden op zowel de zaterdag als de zondag). Het derde scenario brengt in kaart wat het effect is wanneer er wordt gekozen voor één speeldag (de zaterdag) en wanneer er sprake is van een kleine stijging van het ledenaantal. Wanneer de keuze wordt gemaakt om op één speeldag te gaan spelen, heeft dit de meeste invloed op de omvang van de toekomstige accommodatie.

De scenario's worden op de volgende pagina's uitgebreid beschreven (vanaf 3.6). Vooraf (in 3.1 t/m 3.5) lichten we graag toe welke invloed de verschillende keuzes hebben en welke uitgangspunten daarbij gehanteerd zijn.

In de drie scenario's wordt per scenario het aantal kleedkamers, scheidsrechterkleedkamers, teamlockers en de bezetting van de velden inzichtelijk gemaakt. Er is rekening gehouden met (bruto) speeltijd per team, tijd voor warming-up, pauze, omkleden en douchen. Het advies vanuit de KNVB is dat wanneer er gemengde teams zijn, dat er dan voor gezorgd moet worden dat zowel jongens als meiden een aparte kleedruimte tot hun beschikking hebben. Op dit moment spelen er bij Geel Wit gemiddeld 2 meisjes per gemengd team. Daarnaast zijn er twee meisjesteams: de O13 en O17. Tot slot gaan wij in op de veldverlichting en de nieuw te bouwen kantine.

3.1 Kleedkamer adviesmodel van de VNG, VSG en KNVB

Het kleedkamer adviesmodel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en de KNVB geeft een indicatie van het aantal kleedkamers dat de vereniging nodig heeft. Dit model is zo ingericht dat 50% van de wedstrijden thuis wordt gespeeld en 50% uit wordt gespeeld. De KNVB geeft aan dat dit niet altijd realistisch is en dat het voorkomt dat de bezetting 70/30 kan zijn. In ons advies zijn wij uitgegaan van de 70/30 berekening, dat wil dus zeggen dat we ervan uitgaan 70% van de wedstrijden op een speeldag thuis wordt gespeeld en 30% uit. Al komt dit in de praktijk per seizoen maar een enkele keer voor. Hieronder de belangrijke uitgangspunten van uit de KNVB voor de bouw van nieuwe kleedkamers;

- het op enig moment benodigde hoogste aantal wedstrijdelden is bepalend;
- elk team beschikt over een afsluitbare kleedkamer (al dan niet gedeeld);
- voor ieder team is een kleed-wasruimte beschikbaar (al dan niet gedeeld);
- structureel dubbelgebruik is niet wenselijk;
- de standaard kleedkamer is minimaal 15 vierkante meter exclusief wasruimte, afgestemd op één elftal;
- de grotere kleedkamer is minimaal 24 vierkante meter exclusief wasruimte, afgestemd op gezamenlijk gebruik door twee acht- of zeventallen

3.2 Benodigde aantal wedstrijdelden

Bij het bepalen van het aantal wedstrijdelden wordt er gekeken naar de netto speeltijden, waarbij de wisseltijd tussen twee wedstrijden en de pauzes van de bruto speeltijd worden afgehaald. In alle drie scenario's is er geen uitbreiding nodig van het aantal velden.

3.3 Uitbreiding scheidsrechters kleedkamers

De KNVB adviseert bij een gemengd team om extra kleedkamers beschikbaar te stellen. Op dit moment spelen er bij Geel Wit gemiddeld 2 meisjes per gemengd team. Er kan worden gekozen voor een extra kleedkamer maar er kan ook worden gekozen voor de uitbreiding van het aantal scheidsrechterkleedkamers.

Door dat de bezetting niet altijd 70/30 is en beschikbare teamlockers zijn er regelmatig kleedkamers vrij. Hier kunnen de meisjes dan gebruik van maken in plaats van een scheidsrechterkleedkamer. De scheidsrechterkleedkamers kunnen wellicht ook bijdragen aan multifunctioneel gebruik. Als voorbeeld kunnen mountainbikers of hardlopers die voor een dag naar het eiland komen hier tegen een kleine vergoeding gebruik van maken.

3.4 Inzetten van teamlockers

Het plaatsen en inzetten van teamlockers biedt veel voordelen. Het bespaart tijd en ruimte, er zijn minder kleedlokalen nodig en het leidt tot een betere veldbezetting en vermindert bovendien de kans op diefstal. Simpel gezegd: na het omkleden voor de wedstrijd legt het team de tassen en kleding in de teamlocker. Vervolgens is de kleedkamer vrij voor een ander team, dat eveneens een locker benut, waarna de kleedkamer voor bijvoorbeeld het eerste team opnieuw vrijkomt voor gebruik. Zo zijn er minder kleedkamers nodig. Ook kan dit bijdragen aan het beschikbaar stellen van een extra kleedkamer voor gemengde teams. Vanuit de KNVB wordt geadviseerd om bij nieuwbouw het gebruik van lockers te overwegen. Via de volgende link is hierover meer informatie te vinden: [de-voordelen-en-praktische-kanten-van-teamlockers \(knvb.nl\)](https://www.knkvb.nl/de-voordelen-en-praktische-kanten-van-teamlockers). In Friesland zijn er al een aantal clubs die hiermee werken en dit als positief ervaren.

3.5 Verlengen van de speeldag

Het verlengen van de speeldag kan gerealiseerd worden door 's ochtends eerder te starten met de eerste wedstrijden of door wedstrijden te laten spelen aan het eind van de middag. Door het verlengen van de speeldag is het mogelijk om de veldbezetting, het gebruik van de kleedkamers en eventuele piekbelasting in de kantine te spreiden. Een bijkomend effect van een langere speeldag is dat ook de inzet van vrijwilligers anders ingericht zal moeten worden. Het hoeft niet te betekenen dat er een groter beroep op hen wordt gedaan. Immers, wanneer de speeldag verlengd wordt als gevolg van de keuze om alle wedstrijden op zaterdag te spelen, betekent dit automatisch dat er op zondag geen vrijwilligers nodig zijn. Deze vrijwilligers kunnen gevraagd worden om op de (langere) speeldag op zaterdag ingezet worden.

Optie 1: Eerder beginnen

De sneldienst Fostaborg vaart iedere zaterdag om 8.30 vanaf Holwerd waardoor de eerste wedstrijd om 10.00uur kan worden gespeeld. Het maximale aantal passagiers van de sneldienst is 40 en er dient vooraf gereserveerd te worden. Een pupillenteam plus begeleiding bestaat uit +/- 12 personen. De bijkomende kosten zijn €7,75 per persoon, wat op een gemiddeld bedrag uitkomt van €93 per team.

Optie 2: Later eindigen

De laatste boot vanaf Ameland vertrekt om 19.00uur. Wanneer het nodig is, kan ervoor gekozen worden om de laatste wedstrijd om 16.30 te laten starten. Voorwaarde is dat de veldverlichting op orde is, zodat in de schemering of in het donker gespeeld kan worden.

3.6 Scenario 1: huidige situatie

In dit scenario gaan we uit van de huidige 11 jeugdteams op zaterdag en 3 seniorenteams op zondag. Vanuit de 70/30 berekening betekent dat dat er op zaterdag maximaal 8 jeugdteams thuis spelen en op zondag 2 seniorenteams. In dit scenario wordt gebruik gemaakt van teamlockers en twee scheidsrechterkleedkamers.

Aantal kleedkamers: 6 (2 kleedkamers groot + 4 kleedkamers standaard)
Aantal teamlockers: 4
Scheidsrechterkleedkamers: 2
Aantal velden: 3

Veld 1 + Kleedkamer 1&2 (groot) + 2 teamlockers					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
11.00 – 11.55	O8 (6v6)	40min	10.30 uur	12.30 uur	Zaterdag
11.00 – 11.55	O8 (6v6)	40min	10.30 uur	12.30 uur	Zaterdag
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
14.00 – 15.45	O19	90min	13.00 uur	16.15 uur	Zaterdag
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
14.00 – 15.45	Sen. 1	90min	13.00 uur	16.15 uur	Zondag

Veld 2 + Kleedkamer 3&4 (standaard) + 2 teamlockers					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
11.00 – 11.55	O9 (6v6)	40min	10.30 uur	12.25 uur	Zaterdag
11.15 – 12.30	O11 (8v8)	60min	10.45 uur	13.00 uur	Zaterdag
14.00 – 15.35	O17	80min	13.00 uur	16.05 uur	Zaterdag
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
14.00 – 15.45	Sen. 2	90min	13.00 uur	16.15 uur	Zondag

Veld 3 + Kleedkamer 5&6 (standaard)					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
11.00 – 12.15	O13	60min	10.30 uur	12.45 uur	Zaterdag
wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
14.00 – 15.25	O15	70min	13.00 uur	15.55 uur	Zaterdag

3.7 Scenario 2: behoud van zaterdag- en zondagvoetbal en terugloop van leden met 5%

In dit scenario gaan we uit van 10 jeugdteams op zaterdag en 3 seniorenteams op zondag. Van uit de 70/30 berekening betekent dat dat er op zaterdag 7 jeugdteams thuis spelen en op zondag 2 seniorenteams. In dit scenario wordt geen gebruik gemaakt van twee scheidsrechterkleedkamers.

Aantal kleedkamers: 6 (2 kleedkamers groot + 4 kleedkamers standaard)
 Teamlockers: 2
 Scheidsrechterkleedkamers: 2
 Aantal velden: 3

Veld 1 + Kleedkamer 1&2 (grote kleedkamer)					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
11.00 – 11.55	O8 (6v6)	40min	10.30 uur	12.20 uur	Zaterdag
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
12.00 – 12.55	O8 (6v6)	40min	11.30 uur	13.20 uur	Zaterdag
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
13.00 – 14.05	O10 (8v8)	50min	12.30 uur	14.30 uur	Zaterdag
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
14.30 – 16.15	Sen. 1	90min	13.00 uur	16.15 uur	Zondag

Veld 2 + Kleedkamer 3&4					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
11.00 – 11.55	O9 (6v6)	40min	10.30 uur	12.20 uur	Zaterdag
wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
14.00 – 15.35	O17	80min	13.00 uur	16.05 uur	Zaterdag
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
14.00 – 15.45	Sen. 2	90min	13.00 uur	16.15 uur	Zondag

Veld 3 + Kleedkamer 5&6					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
11.00 – 11.55	O8	40min	10.30 uur	12.20 uur	Zaterdag
wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Speeldag
14.00 – 15.25	O15	70min	13.00 uur	15.55 uur	Zaterdag

3.8 Scenario 3: alle teams spelen op zaterdag en kleine groei van het aantal leden.

In dit scenario is ervan uitgegaan dat alle seniorenteams zijn overgegaan naar de zaterdag en dat er één jeugdelftal bij is gekomen. Er spelen dan 15 teams op zaterdag, waarvan 12 jeugdteams en 3 seniorenteams. Vanuit de 70/30 berekening betekent dat dat er op zaterdag maximaal 9 jeugdteams thuis spelen en 2 seniorenteams. In dit scenario wordt gebruik gemaakt van teamlockers en zijn er 3 scheidsrechterkleedkamers voor de gemengde teams. In dit scenario is het goed mogelijk om de speeldag te verlengen. Door het verlengen van de speeldag is het mogelijk om de veldbezetting, het gebruik van de kleedkamers en eventuele piekbelasting in de kantine te spreiden.

Aantal kleedkamers: 8 (2 kleedkamers groot + 6 kleedkamers standaard)
 Teamlockers: 8
 Scheidsrechterkleedkamers: 3
 Aantal velden: 3

Veld 1 + Kleedkamer 1&2 (groot) + 3&4 (standaard) + 4 teamlockers					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
11.00 – 11.55	O8 (6v6)	40min	10.30 uur	12.20 uur	1&2
11.00 – 11.55	O9 (6v6)	40min	10.30 uur	12.20 uur	3&4
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
12.00 – 13.05	O10 (6v6)	50min	11.30 uur	13.30 uur	1&2
12.15 – 13.30	O11 (8v8)	60min	11.45 uur	13.55 uur	3&4
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
14.30 – 16.15	Sen. 1	90min	13.30 uur	16.45 uur	1&2

Veld 2 + Kleedkamer 5&6 (standaard) + 2 teamlockers					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
11.00 – 12.15	O12 (8v8)	60min	10.30 uur	12.40 uur	5&6
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
12.30 – 13.55	O13	70min	11.45 uur	14.25 uur	5&6
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
14.30 – 16.05	O17	80min	13.30 uur	16.30 uur	5&6

Veld 3 + Kleedkamer 7&8 (standaard) + 2 teamlockers					
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
11.00 – 11.55	O8 (6v6)	40min	10.30 uur	12.20 uur	7&8
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
12.30 – 13.55	O15	70min	11.45 uur	14.25 uur	7&8
Wedstrijdtijd	Team	Speeltijd	Kleedkamer in	Kleedkamer uit	Kleedkamer
14.30 – 16.15	Sen. 2	90min	13.30 uur	16.45 uur	7&8

3.9 Status veldverlichting

Goede verlichting is zowel nodig voor trainingen als voor wedstrijden. Op dit moment is het kunstgrasveld en het trainingsveld verlicht. Er worden tot nu toe bij Geel Wit geen wedstrijden gespeeld waar verlichting voor nodig is. Wanneer er gekozen wordt om de speeldag te verlengen is dat wel nodig. Het bestuur van Geel Wit geeft aan dat de huidige verlichting die op het kunstgrasveld staat, niet geschikt is voor het spelen van wedstrijden, maar wel gebruikt wordt voor trainingen. Als de club op twee speeldagen blijft spelen, is er geen noodzaak om de verlichting te verbeteren om het geschikt te maken voor het spelen van wedstrijden. Het is wel een grote wens van de club om de veldverlichting te verbeteren op het kunstgrasveld en uit te breiden naar een ander veld.

3.10 Oppervlakte nieuw te bouwen kantine

Vanuit de richtlijnen van de KNVB voor voetbalkantines wordt het advies gegeven om een oppervlakte van 1 vierkante meter per persoon aan te houden. In de situatie dat er tafels in de kantine staan, is dat 1,25 vierkante meter per persoon. Het vertrekpunt voor het bepalen van grootte van de kantine, is dus het aantal mensen dat op een reguliere speeldag, gemiddeld tijdens piektijdstoppen, in de kantine aanwezig is. Een andere, goede benadering is om van de bestaande kantine te bepalen in hoeverre deze groot genoeg is. Deze informatie is bij ons niet bekend, maar moet door het bestuur van Geel Wit wel te achterhalen zijn. Hierbij is het natuurlijk van belang om te weten of de zondagteams op termijn de overstap naar de zaterdag maken, omdat dat het aantal bezoekers in de kantine tijdens piekmomenten doet toenemen.

3.11 Kwaliteitsnormen club- en kleedgebouw

De KNVB heeft een handleiding opgesteld met hierin de kwaliteitsnormen voor de bouw, verbouw en renovatie van kleed- en clubgebouwen. Hierin staan alle faciliteiten die nodig zijn, uitgebreid beschreven inclusief de eisen en afmetingen. Hieronder de link naar de handleiding:

[kwaliteitsnormen-club--en-kleedgebouw \(knvb.nl\)](https://www.knvb.nl/kwaliteitsnormen-club-en-kleedgebouw)

4. Conclusies en aanbevelingen

Bij het beschrijven van de toekomst van Geel Wit (hoofdstuk 2) worden verschillende kansen en mogelijkheden aangegeven, die de club kan aanwenden voor het behoud en eventuele groei van het aantal leden. Dit behoud van leden is van belang omdat de cijfers en de huidige ontwikkelingen aantonen dat het voor Geel Wit op de langere termijn lastig zal worden om het ledenaantal stabiel te houden, dan wel om het te laten stijgen.

Als een vereniging aangeeft te willen groeien en daar, bij de nieuwbouw van het sportcomplex, al op te willen anticiperen met een ruime kantine en meer kleedkamers, is het legitiem om te vragen naar de beleidskeuzes die de vereniging maakt, die deze verwachtingen rechtvaardigen. En dat is het punt waar één en ander nog onduidelijk is: de vereniging oriënteert zich terdege op de toekomst, maar dit heeft nog niet geleid tot concrete keuzes. Hierdoor wordt het niet helder aan welke eisen de accommodatie in de toekomst moet voldoen.

Enkele voorbeelden kunnen dit verduidelijken:

- De overstap van het zondagvoetbal naar de zaterdag kan binnen een aantal jaren plaatsvinden, maar het is ook mogelijk dat de overstap niet gemaakt gaat worden. De club is er op dit moment nog niet aan toe om daar een keuze in te maken.
- Het verbeteren van de veldverlichting, zodat die niet alleen voor trainingen gebruikt kan worden, maar ook geschikt is voor wedstrijden, is een grote wens van de club. Maar het verlengen van de speeldag op zaterdag (waarvoor die veldverlichting nodig is) wordt niet met veel enthousiasme ontvangen, omdat niet duidelijk is hoe daar door de spelers en vooral ook door de vrijwilligers op gereageerd zal worden.

Conclusie 1:

Adviezen met betrekking tot de omvang en het gebruik van accommodaties zijn mede afhankelijk van de te maken beleidskeuzes door de vereniging. Bij het uitblijven van concrete keuzes heeft dit invloed op het kunnen maken van een ontwikkelprognose voor de club, zowel over de richting als over de mate waarin het zich ontwikkelt.

Aanbeveling 1:

Voor zowel het bestuur als voor de leden van Geel Wit zal het verhelderend werken om een toekomstvisie op te stellen. Hierbij is het belangrijk om als vereniging keuzes te maken en helder te krijgen in welke richting de club zich ontwikkelt.

De opdracht van de gemeente Ameland houdt in dat er een beschrijving van de club opgeleverd wordt, op basis waarvan de gemeente gegronde besluiten kan nemen voor de nieuwbouw van het sportcomplex Nes/ Buren. De plannen voor de toekomst van de club en een verwachte ontwikkelprognose maken hier normaal gesproken deel van uit. Nu deze niet concreet genoeg omschreven zijn, kan alleen uitgegaan worden van de huidige situatie.

Conclusie 2:

Uitgaande van de huidige situatie luidt ons advies dat voor het goed kunnen beoefenen van de voetbalsport, Geel Wit minimaal de volgende voorzieningen nodig heeft op sportcomplex Nes/Buren:

- Aantal speelvelden: 3
- Kantine (afmetingen af te stemmen op het aantal aanwezigen tijdens piekmomenten)
- Aantal kleedkamers: 6 d.w.z. 2 kleedkamers groot + 4 kleedkamers standaard
- Aantal teamlockers: 4
- Scheidsrechterkleedkamers: 2

Dit zijn de voorzieningen zoals die beschreven zijn in scenario 1 in hoofdstuk 3.

Naast bovenstaande voorzieningen wordt in de handleiding van de KNVB de overige voorzieningen beschreven, zoals bestuurskamer, toiletten, EHBO-ruimte enz.

Het bestuur van Geel Wit oriënteert zich momenteel op verschillende keuzes en beleidsrichtingen voor de toekomst. Als gevolg hiervan is het realistisch om te verwachten dat er over enkele jaren andere eisen aan de accommodatie gesteld worden, dan waar in dit adviesrapport nu van uitgegaan wordt.

Aanbeveling 2:

Om te voorkomen dat de nieuw te bouwen accommodatie over enkele jaren al niet meer voldoet aan de behoeften van Geel Wit, als gevolg van nog te maken beleidskeuzes, is het aan te bevelen om bij de nieuwbouw te kiezen voor een modulaire aanpak. Daarmee bedoelen we dat bij de nieuwbouw niet voor de allergrootste variant gekozen wordt, maar dat er rekening gehouden wordt met een mogelijke aanbouw/ uitbouw als dat later nodig mocht zijn.

Aanbeveling 3:

Afgaande op de gesprekken die er de afgelopen maanden met Geel Wit hebben plaatsgevonden, heeft het bestuur grotere wensen wat de accommodatie betreft, dan wat er uit dit adviesrapport naar voren komt. Dit kan misschien door de club als teleurstelling ervaren worden, maar het kan ook een kans zijn om als club en gemeente het gesprek met elkaar aan te gaan om te kijken waar beide partijen elkaar tegemoet kunnen komen:

- Zijn er vrijwilligers van de club inzetbaar om mee te helpen met de bouw van de nieuwe accommodatie, zodat voor hetzelfde geld een grotere accommodatie gerealiseerd kan worden?
- Is het bespreekbaar om de afdracht aan de gemeente (huur/ pacht/ rente/ opbrengst zonnepanelen of andere vormen van afdracht) te verhogen, om daarmee financieel tegemoet te komen aan een grotere accommodatie dan hier geadviseerd wordt?

Met bovenstaande conclusies en aanbevelingen hopen we in voldoende mate antwoord gegeven te hebben op de vragen in de opdracht die de gemeente Ameland ons verstrekt heeft.

Sport Fryslân: Jurjen Bosch en Anita Bakker
KNVB District Noord: Robert de Jong en Johan Volbeda